

JEYN OSTINNING "EMMA" ROMANIDA INSON RUHIYATI

Islamova Umida Maxmudjonovna

*Buxoro viloyati Turkiston Yangi Innovatsiyalar Universiteti
1-kurs magistranti Buxoro viloyati 19-IDUM ingliz tili fani o'qituvchisi.*

Annotatsiya: *Ushbui maqolada taniqli yozuvchi Jeyn Ostinning buyuk asalaridan biri "Emma" asari haqida, shuningdek undagi inson ruhiyati haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *She'riyat, tuyg'u, Meri Vollstonekraft, Mensfild, Emma Vudxaus, Xayberi, Frank Cherchill, ruhiyat, sevgi.*

Jeyn Ostin (1775 - 1817) - 19-asr boshlarida o'rta sinf ayollari haqiqatini aks ettirgan ingliz muallifi. U oltita roman yozgan, ulardan to'rttasini hayoti davomida nashr etgan va qolgan asarlari vafotidan keyin jamoatchilikka etib kelgan.

Uning birinchi nashr etilgan asari shu edi Tuyg'u va sezgirlik (1811). U shuningdek, romandan tashqari she'riyat, teatr va qisqa rivoyat kabi boshqa janrlarga kirishdi, ammo uning eng katta belgisi 19-asrning ingliz gruzin davri tasvirlangan adabiy xulq-atvorda edi.

O'limidan so'ng, uning asarining tasviriy qayta nashr etilishi juda yaxshi qabul qilindi. Bundan tashqari, uning romanlari ommaviy madaniyatga muhim ta'sir ko'rsatdi va teatr, kino va televidenie kabi turli formatlarga moslashtirildi.

Garchi Osten bir muncha vaqt mumtoz muallif deb hisoblangan bo'lsa-da, uning ijodi ijtimoiy tanqidga to'la bo'lganligi va unga ta'lim va ayollarning huquqlari haqidagi fikrlari feminizm uchun tayanch bo'lgan Meri Vollstonekraft g'oyalari ta'sir qilgan deb ishoniladi. .

Ajablanarlisi shundaki, Ostin romanlarida qahramonlar hech qachon pul yoki ijtimoiy bosim uchun uylanmaydi, aksincha haqiqiy sevgini topishga harakat qiladi.

Jeyn Ostinning birinchi ishi ham tomoshabinlar, ham tanqidchilar tomonidan yaxshi kutib olindi. Bu qulay sharhlarni yaratdi va eng ko'p sotilgan kitobga aylandi: Ostinning kitobi bozorda shu qadar yaxshi chiqdiki, u 140 funt foyda ko'rdi. Bu uni romanlarini nashr etishni davom ettirishga undagan asosiy omil edi: u o'zi, singlisi va onasi uchun akalaridan bir oz moliyaviy mustaqillikka erishishi mumkinligini bilish. Birinchi nashr muvaffaqiyatli bo'lganidan so'ng Osten o'zining qolgan asarlariga «Muallif Tuyg'u va sezgirlik». 1813 yilda uning ikkinchi asari nashr etildi Sharaf va xurofot, uning huquqlarini nashriyotiga 110 funtgga sotgan. Uning ikkinchi asarlari ingliz muallifi tomonidan eng mashhurlaridan biri bo'lgan. Keyingi yil u nashr etdi Mensfild bog'i va shu bilan birga Ostin o'zini yana bir roman yozishga bag'ishladi Emma, 1815 yil dekabrda nashr etilgan.

Jeyn Ostenning "Emma" romani inson ruhiyati, xususan, sevgi, ijtimoiy mavqe va shaxsiy o'sish masalalarida tasvirlangan. Roman, 1815-yilda nashr qilingan va barcha paytlarda o'qilgan bo'lib, Austenning eng mashhur asarlaridan biri hisoblanadi. Qahramon Emma Vudxaus Angliyaning kichik qishlog'i Xayberida yashovchi yosh ayol. U aqlli, o'ziga ishongan va jamiyatda yuqori ijtimoiy mavqega ega. Biroq, uning xatti-harakatlari ko'pincha

o'zini o'zi anglamasligi va boshqalarga empatiyasi yo'qligi sababli kutilmagan oqibatlariga olib keladi. Romanda o'rganilgan asosiy mavzulardan biri shaxsiy o'sishni izlashdir. Emma o'zini boshqalarning romantik hayotini boshqarishi mumkinligiga ishonadigan o'ziga o'ziga ishongan sotuvchi sifatida boshlanadi. Biroq, hikoya davom etar ekan, u xatolaridan saboq oladi va o'zini o'zi anglaydi. U o'z harakatlarining oqibatlari borligini va boshqalarning his-tuyg'ulariga ko'proq e'tibor berish kerakligini tushunadi.

"Emma" da o'rganilgan inson psixikasining yana bir muhim jihati - bu sevgi va munosabatlar. Roman turli ijtimoiy tabaqalarga mansub shaxslarning bir-birlari bilan qanday munosabatda bo'lishlari va ularning bir-biriga nisbatan his-tuyg'ulari jamiyat me'yorlari va umidlari bilan qanday murakkablashishi mumkinligini tasvirlaydi. Emma o'zining romantik sayohati ham ushbu mavzuni ta'kidlaydi, chunki u Frank Cherrill tomonidan ta'qib qilinayotganda janob Naytliga bo'lgan his-tuyg'ularini boshqaradi. Bundan tashqari, Osten romandagi turli personajlar orqali inson ruhiyatini tasvirlaydi. Elton xonim bema'nilik va takabburlikni, Garriet Smit esa ishonchsizlik va soddalikni ifodalaydi. Janob Naytli donolik va etuklikni, Frenk Cherrill esa yolg'onni anglatadi.

Jeyn Ostenning "Emma" romanida muallif Emma Vudxaus obrazi orqali inson ruhiyatini tadqiq qiladi. Emma o'zining kamchiliklari va cheklovlari bilan, ayniqsa boshqalar bilan munosabatlarida kurashadigan murakkab xarakterdir. Roman davomida Osten o'z-o'zini anglash, o'z-o'zini aldash va o'z shaxsini shakllantirishdagi ijtimoiy aloqalarning ahamiyati mavzularini ko'rib chiqadi. Emmaning o'z-o'zini anglash va shaxsiy o'sish yo'lidagi sayohati romanning asosiy yo'nalishi bo'lib, u o'z kamchiliklari va cheklovlarini tan olishni va hayotidagi boshqalarning qadrini qadrlashni o'rganadi. Umuman olganda, Ostenning "Emma" asarida inson ruhiyatini o'rganishi inson tabiatining murakkabliklari va boshqalar bilan munosabatlarimizni yo'lga qo'yishda duch keladigan qiyinchiliklarni chuqur va chuqur tahlil qiladi.

Emma o'z-o'zini anglash va boshqalarni tushunish bilan kurashadigan murakkab va nuqsonli xarakterdir. Romanning boshida Emma o'ziga berilib ketgan va o'zining moslashish qobiliyatiga haddan tashqari ishongan sifatida tasvirlangan. U boshqalar uchun nima yaxshi ekanini bilishiga ishonadi, ularning istaklari va ehtiyojlarini to'liq tushunmaydi. Bu empatiyaning etishmasligi uning imtiyozli tarbiyasi va boshpana hayotidan kelib chiqadi. Roman davom etar ekan, Emma o'zining xato va kamchiliklarini tushuna boshlaydi. U ko'proq introspektiv bo'lib, o'zining noto'g'riligi va taxminlarini tushunadi. Janob Naytli, Harriet Smit va Jeyn Feyrfakslar bilan muloqoti orqali u narsalarga turli nuqtai nazardan qarashni va inson tabiatini chuqurroq tushunishni o'rganadi

"Emma" ning markaziy mavzularidan biri bu ijtimoiy sinf va uning individual munosabatlarga ta'siri. Emma dastlab Garriet Smitni ijtimoiy mavqei pastligi sababli janob Elton uchun noloyiq, deb rad etadi. Biroq, Garrietning janob Elton va Robert Martin bilan bo'lgan tajribalari orqali Emma odamlarni sinfiga emas, balki xarakteriga qarab qadrlashni o'rganadi.

"Emma" dagi yana bir mavzu - bu munosabatlardagi kuch dinamikasi. Emmaning otasi uning hayotiga nazorat qiluvchi ta'sir ko'rsatadi, bu uning avtonomiyasini va o'zi uchun tanlov qilish qobiliyatini cheklaydi. Bu dinamika roman davomida Elton xonim va janob Elton yoki Frenk Cherchill va Jeyn Feyrfaks o'rtasidagi kabi boshqa munosabatlarda aks ettirilgan.

Umuman olganda, "Emma" o'z-o'zini anglash, empatiya, ijtimoiy sinf, kuch dinamikasi va shaxsiy o'sish kabi muammolar bilan kurashayotgan murakkab personajlar tasviri orqali inson psixologiyasining nozik tadqiqini taqdim etadi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, Jeyn Ostenning "Emma" asari shaxsiy o'sish, muhabbat va munosabatlar, jamiyat me'yorlari va umidlari hamda xarakter rivojlanishini o'rganish orqali inson ruhiyatining yorqin tasvirini beradi. Roman bugungi kunda ham kitobxonlar orasida aks-sado berishda davom etayotgan abadiy klassik asar bo'lib xizmat qiladi, chunki unda zamonaviy zamonda ham dolzarb bo'lgan inson tabiati haqidagi umuminsoniy haqiqatlar aks ettirilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. En.wikipedia.org. 2020 yil.Jeyn Ostin. [onlayn] mavjud: en.wikipedia.org [Kirish 24 iyul 2020 yil].
2. Sautam, B., 2020 yil.Jeyn Ostin | Biografiya va romanlar. [onlayn] Britannica entsiklopediyasi. Mavjud: britannica.com [Kirish 24 iyul 2020 yil].
3. Bbc.co.uk. 2020 yil.BBC - Tarix - Jeyn Ostin. [onlayn] mavjud: bbc.co.uk [Kirish 24 iyul 2020 yil].
4. Chipublib.org. 2020 yil.Jeyn Ostinning biografiyasi. [onlayn] mavjud: chipublib.org [Kirish 24 iyul 2020 yil].
5. Janeaustensoci.freeuk.com. 2020 yil.Jeyn Ostin Jamiyati Buyuk Britaniya: Jeyn Ostinning qisqacha tarjimai holi. [onlayn] mavjud: janeaustensoci.freeuk.com [Kirish 24 iyul 2020 yil].
6. Literaturepage.com. 2020 yil.Jeyn Ostinning onlayn kitoblarini o'qing - Adabiyot sahifasi. [onlayn] mavjud: literaturepage.com [24 iyul, 2020 yil].
13. Дехканов, К. М., Игамбердиева, Г., & Махмудов, Н. И. (2022). ПРОФИЛАКТИКА И ЛЕЧЕНИЕ РАНЕВОЙ ИНФЕКЦИИ ПРИ ОТКРЫТЫХ ПЕРЕЛОМАХ КОСТЕЙ ОПОРНО-ДВИГАТЕЛЬНОГО АППАРАТА. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(4), 388-394.
14. Махмудов, Н. И., Карабоев, М. К., Маманабиев, Ю. Т., & Игамбердиева, Г. (2022). ИНФОРМАЦИОННО-КОМПЬЮТЕРНАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ОРГАНИЗАЦИИ РАБОТЫ ОТДЕЛА ПЕРЕЛИВАНИИ КРОВИ В ФФРНЦЭМП. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(4), 382-387.